

משנה שבת פרק יז

Mishnah Shabbat, chapter 17

[Objects which, Rabbinically may not be handled on Shabbat or Festivals, are referred to as *muktzah*. They include several categories. One category is: objects which are neither food nor utensils (known as *muktzah mahmas gufo* — because of its character). Another category is:

objects which were declared *muktzah* because they are instruments primarily used for a labor that is prohibited on Shabbat (known as *kli shemelakhto l'issur*).

(1) All utensils [that have doors or lids and that are not *muktzah*] may be handled on the Shabbat and their doors [may be handled] with them, even if they were detached on Shabbat [i.e., even if their doors or lids had already become detached when Shabbat began], for they are unlike house doors, which are not *mukhan* [i.e., house doors are not prepared and designated to be used on Shabbat when not hanging on a doorpost and are therefore, *muktzah* when detached from their hinges. However, a chest, for example, stands *mukhan* — prepared to be used on Shabbat, as does a chest door, and therefore, its door may be handled on Shabbat, (since it is fit to be reattached, it is still classified as a closet door and thus it is a utensil, although it may not be reattached on Shabbat, since that would be prohibited, as completing or fixing a vessel)].

(2) A man may take [an object which is *muktzah* because its primary purpose is for a forbidden labor, such as] a hammer [and use it for a permitted purpose, such as] to split nuts [so, too, one may handle and use], an axe to cut [a loaf of] pressed figs, a saw to slice cheese, a shovel to scoop dried figs [from a barrel], a winnowing shovel and a pitchfork to place [food] upon it for a child [i.e., to

רבנו עובדיה מברטנורא

א כל הכלים. שיש להם דלתות: ניטלים בשבת ודלתותיהן עמהן. ואף על פי שנתפרקו הדלתות מן הכלים קודם השבת ניטלים בשבת אגב הכלים: ואינן דומין לדלתות הבית. שאפילו נתפרקו בשבת אין ניטלין, לפי שדלתות הבית אינן מן המוכן, כלומר לא נעשו לטלטול: **ב קורנס.** פטיש: **הדבלה.** לאחר שעשאה עיגול היא עבה וקשה וצריכה קרדום לחתכה: **מגירה.** כעין סכין ארוך ויש בו פגימות הרבה: **לגרוף בה את הגבינה.** לחתכה ולחלקה לחלקים, שעל ידי פגימותיו ממחר וחותך הדבר העב: **מגריפה לגרוף בה הגרורות.** מן החבית: **רחת.** לוח שיש לה בית יד ושתי דפנות וזורין בה את החטה: **ומזלג.** כלי שיש לו שלש שינים ומהפכים בו את הקש בגורן: **כוש.**

pass food over a small stream to a child], a spindle or reed [used by weavers] to spear with it [berries], a hand [sewing] needle to remove a thorn, and a sackmaker's [needle] to [pick and] open a [locked] door. (3) A reed for [dipping into a vat of] olives [to ascertain whether they are sufficiently ripe for pressing]: If it [the hollow reed] has a bulb on its top [whereby the olive oil adheres to it when the olives are oozing and are ready for pressing, then the reed has a receptacle, is considered a vessel and], is susceptible to defilement; if not [if there is no bulb or knot with which to collect oil], it is not [a receptacle, nor considered a vessel and hence, as a non-metallic utensil is not] susceptible to defilement. In either case [since utensils do not require a receptacle to be considered a vessel for Shabbat purposes], it may be handled on the Shabbat.

(4) Rabbi Yose says; All utensils [even those whose primary function is for forbidden labor] may be handled [for permissible usage, or when one requires the place it occupies], except for a large saw and the pin [which cuts into the ground to make furrows] of a plow [these, being valuable tools, are reserved only for their specialty and have a designated storage area; the owner will not allow other usage, lest the tools become damaged. This *muktzah* is referred to as *muktzah mahmat hisaron kis* — the fear that use will reduce their value]. All

רבנו עובדיה מברטנורא

פלך שטוות בו הנשים: כרכר. עץ של אורגים ודומה למחט של סקאין: לתחוב בו. לאכול בו תותים וכל מיני פרי רך: מחט של יד. מחט קטנה שתופרים בה בגדים: ליטול בו את הקוץ. שנכנס בבשרו, שמותר ליטלו בשבת כמו שמותר להפיס מורסא להוציא ממנה ליחה ובלבד שלא יתכוין לעשות לה פה: של סקאים. מחט גדולה שתופרין בה שקין: לפתוח בו את הדלת. מי שאבדה לו מפתח: ג קנה של זיתים. קנה שעשוי לבדוק הזיתים שבמעטן אם נתאסף שמנן בתוכו והגיעו להיות ראויין לבית הברד: אם יש קשר בראשו. כעין פקק שבקנה: מקבל טומאה. לפי שעל ידי שהוא פקוק בקשר משתייר בו מן השמן חוב מן הזיתים ובודק בו אם הגיע לעיצור, והוה ליה בית קיבול: ואם לאו. שאין בו קשר, אע"פ שהוא חלול אין חללו עשוי לקבל כלום, הלכך הוה ליה פשוטי כלי עץ ואינו מקבל טומאה: בין כך ובין כך ניטל בשבת. דהא כלי הוא ועשוי להפוך בו את הזיתים: ד מסר הגדול. מגירה גדולה שנוסרים בה קורות: ויתד של מחרישה. כלי גדול העשוי כסכין שבו עושין חריץ של תלם המענה. והנך קפיד עלייהו ומייחד להו מקום דלא חזו למלאכה אחריתי:

utensils [whose primary usage is for permissible work] may be handled, whether required [for use or for their place] or not required [provided there is some purpose in their being handled such as to remove them from the sun to the shade]. Rabbi Nehemiah says; They [utensils whose primary purpose is for permitted labor] may be handled only when required [for the place they occupy or for their specific purpose, e.g., it would be permissible to use a knife for cutting, but not for propping a bowl; the *halachah* does not follow Rabbi Nehemiah].

(5) Regarding all utensils that may be handled on the Shabbat, their fragments may be handled as well, provided, however, that they can perform some kind of task. [As examples,] the fragments of a kneading bowl [that can be used] to cover the mouth of a barrel, [and] the fragments of a glass to cover the mouth of a flask [may be handled. If, however, they are completely useless, they would be *muktzah mahmat gufo* — because of its character]. Rabbi Yehudah says; [Not so, rather, the fragments may be handled] provided that they can perform something in the nature of their [intended] work; [As examples,] the fragments of a kneading bowl, [which can be used] to pour a liquid of thick consistency into them [similar to its intended purpose of holding dough]; or the fragments of a glass, [which can be used] to pour oil into them [only these are permitted to be handled].

(6) If a stone [is set] in a pumpkin shell [to weigh it down so that it sinks when

רבנו עובדיה מברטנורא

כל הכלים ניטלים לצורך ושלא לצורך. הכי קאמר, כל הכלים שמלאכתן להיתר, כגון קערות וכוסות, ניטלים לצורך גופו ולצורך מקומו של כלי, ושלא לצורך, אפילו שאינו צריך לגופו ולמקומו של כלי אלא לטלטלו מחמה לצל או שלא יגנבוהו הגנבים, שרי בכלי שמלאכתו להיתר. וכלי שמלאכתו לאיסור, כגון מדוכות ורחיים וכיוצא בהן, לצורך גופו ולצורך מקומו מותר, מחמה לצל או מפני הגנבים אסור: ר' נחמיה אומר אין ניטלין אלא לצורך. מפרש בגמרא לצורך תשמיש המיוחד לו בלבד ולא לצורך דבר אחר ואפילו לצורך גופו, כגון סכין לחתוך בו בלבד שרי, ולא לסמוך בו את הקערה. ואין הלכה כרבי נחמיה: **ה מעין מלאכה.** איזו מלאכה שתהיה ואפילו אינה מעין מלאכתן הראשונה: **לצוק לתוכן מקפה.** עבה, דומיא דעיסה מעורבת במים. ולא פליגי אלא בנשברו בשבת, אבל נשברו מערב שבת כולי עלמא מודו דניטלים אפילו אין עושין מעין מלאכתן

לצורך ושלא לצורך. רבי נחמיה אומר, אין ניטלין אלא לצורך: ה כל הכלים הנטלין בשבת, שבריהן ניטלין (עמיהן), ובלבד שיהיו עושין מעין מלאכה, שברי ערבה לכסות בהן את פי התבית, שברי זכוכית לכסות בהן את פי הפך. רבי יהודה אומר, ובלבד שיהיו עושין מעין מלאכתן, שברי ערבה לצוק לתוכן מקפה, ושל זכוכית לצוק לתוכן שמן: ו האבן שבקרויה, אם ממלאין בה ואינה

placed in a well], and [thereby] one can [use it as a bucket to] draw [water] with it and it [the stone] does not fall out, one may draw [water] in it [the stone is considered as being part of the vessel and therefore, is not *muktzah*]; if not [i.e., if the stone is not fastened securely and will fall out when the

shell is submerged], one may not draw water in it [the stone, not being part of a vessel, is *muktzah*, as are all other stones. The shell becomes *muktzah*, as well, since it is now a *basis ladavar ha'asur* — a base for a forbidden object]. If a [vine] branch is tied to a pitcher, one may draw [water] with it on Shabbat [since the vine is now considered as part of the utensil, it is no longer *muktzah*].

(7) [One of the primary forbidden labors is building. This includes only permanent structures; however, the Rabbis forbade building temporary structures, as well.] Regarding a window shutter, Rabbi Eliezer says; When it is fastened [to the wall] and suspended [in midair, not reaching the ground], one may close [the window] with it; if not, one may not close [the shutter] with it [since he is lifting it off the ground, this has the appearance of adding an addition to a permanent structure, which, according to Rabbi Eliezer, is forbidden, even though the addition is only temporary]. But the Sages say; [Adding a temporary addition to a permanent structure is permitted and therefore,] in either case [and even if not connected to the wall at all], we may close [the window] with it.

(8) All lids of utensils [which are cemented or otherwise attached to the ground] that have a handle may be handled on Shabbat [having a handle indicates a lid and hence, a utensil, rather than a covering and seal. Regarding lids of actual utensils that are not cemented to the ground, all agree that they are vessels even

רבנו עובדיה מברטנורא

הראשונה. ואין הלכה כרבי יהודה: **ו האבן שבקרויה**. דלעת יבשה וממלאים בה מים, ומתוך שהיא קלה אינה שואבת אלא צפה ונותנין בה אבן להכבידה: **אם ממלאין**. בקרויה ואין האבן נופלת. שהדקוה יפה בפי הקרויה, הוה כלי: **ואם לאו**. הרי היא כשאר אבנים, ואין מטלטלין את הקרויה, שנעשית בסיס לאבן שנושאתה: **זמורה שהיא קשורה בטפיח**. לפך קטן ששואבין בו מים מן הבור או מן המעיין: **ממלאים בו**. דשויה להך זמורה כלי: **ז פקק החלון**. כגון לוח ומסך או שאר כל דבר שסותמים בו חלון: **ותלווי**. שאינו נגרר בארץ: **ואם לאו אין פוקקין בו**. שאם נגרר על גבי קרקע, כשהוא שומטו מעל הארץ לסתום בו מחזי כמוסיף על הבנין, וסבר רבי אליעזר אין מוסיפין על אהל עראי בשבת: **בין כך ובין כך**. בין קשור בין אינו קשור: **פוקקין בו**. הואיל והיה מוכן מאתמול לכך,

without handles]. Said Rabbi Yose; When is this said? Regarding lids [that are used to cover a hole] in the ground [such as those used to cover a well or

יוסי, במה דברים אמורים. בכסויי הקרקעות, אבל בכסויי הכלים, בין כך ובין כך נטלים בשבת:

cistern. Since a lid without a handle has the appearance of the ground itself and thus, if removed or returned, resembles demolition or building], but the lids of [actual] utensils [which are cemented and used to cover the ground] may, in any case [i.e., even without a handle affixed to the top], be handled on Shabbat [the Sages disagree maintaining that even an actual vessel-lid cemented to the ground is considered as the ground unless it has a handle; the *halachah* follows the Sages].

רבנו עובדיה מברטנורא

דסברי רבנן מוסיפין על אהל עראי בשבת. והלכה כחכמים: **א** במה דברים אמורים בכיסויי קרקעות. בגמרא קאמר, ובכיסויי כלים כולי עלמא לא פליגי דשרי אע"ג דלית להו בית אחיזה, ובכיסויי קרקעות כגון כיסוי של בור ודודת כולי עלמא לא פליגי דאסור אי לית להו בית אחיזה, כי פליגי בכיסויי כלים המחברים לקרקעות, מר סבר כקרקעות דמיין, ומר סבר לאו כקרקעות דמיין. והלכה כחכמים שהמחובר לקרקע הרי הוא כקרקע: